

La maqueta de l'habitatge 2x1 exposada a la darrera edició de Construmat. / GIANLUCA BATTISTA

D

Les velles innovacions de sempre

XAVIER MONTEYS

S'ha presentat una segona edició de la secció APTM (abreviatura d'apartament) a Construmat en la qual s'han muntat quatre maquetes a escala real d'habitatges experimentals, batejades com: *LEGO housing*, *Espai elàstic*, *2x1* i *Patchwork espacial*. Segons els organitzadors, es tracta de quatre habitatges polivalents, que són una experiència única al món.

Tendeixo a mirar sempre amb simpatia i curiositat qualsevol iniciativa que relacioni l'arquitectura amb la casa i amb el públic. Però si volem prosperar en aquest camp s'hauria de procurar evitar un discurs que, lluny de mostrar complexitat, convidi a la confusió. No ajuda en aquest sentit la terminologia del *fulletó* de presentació que conté una col·lecció de termes com ara: Paràmetres d'infiltració, interacció múltiple, re-implosionar la ciutat, redensificar trames, escenari mixt, paisatges habi(li)tats, entorns ambivalents i multivalents, espai relacional, torres rampants, re-invençió interior, sistematitzat, cohabitació de situacions i d'estímul, condició de mutabilitat, habi-

tatge estimulant, intercanvi relacional, multi-habitats, creixement implòsiu, bandes reptants, pluralitat d'acions, multi-urbanitats, factors entrecruats, polifonia, geometria trenca-dissa, disposició estratègica, dispositiu retràctil, topografia diferencial, geografia pública-privada, situacions combinatòries, escenari elàstic, espais peri-centrals, o mixticitat relacional.

Es freqüent sentir que el públic és reticent a les innovacions en matèria d'habitatge. Potser això pot explicar que cap dels quatre prototipus és una novetat. En aquestes mostres un té la impressió de veure les mateixes propostes innovadores de sempre, i algunes ja tenen 80 anys! Els envans mòbils concebuts per G. Rietveld per a la casa Schroöder que la transformaven en espais diferents eren de 1924. Els armaris mòbils que convertien les cases *Loucheur* de Le Corbusier i P. Jeanneret en dues cases al mateix temps eren de 1929. La casa *2x1* sembla una versió submarina de l'*Endless House* de F. Kiesler de 1959, ara amb les finestres resoltes. Aquesta casa, en referir-se a l'escenari transformable, fa pensar en la sala

amb mecanisme giratori projectada per R. Neutra i E. Mendelssohn a Berlín el 1924. L'apartament amb llit que s'amaga sota l'armari va ser concebut també per Le Corbusier per a l'*Immeuble Locatif I* el 1928. La proposta més nova de totes era la barra retràctil per menjar que ja va ser mostrada pel malaurat Peter Sellers a la pel·lícula *The party*, de Blake Edwards, el 1968. En això coincideixen els promotors quan parlen de la necessitat d'un habitatge estimulant.

La novetat, i la diferència més acusada en aquestes propostes pioneres, és la influència dels platós de televisió. Totes les propostes coincideixen amb la idea de "casa aparador" on no hi ha lloc per a la penombra. Coincideixen, equivocadament, en assimilar, identificar i resoldre al mateix temps el bany i la cuina, reduint les dues coses a un pur procés d'ingestió-evacuació — amb l'entusiasme dels fabricants patrocinadors — quan seria més innovador que la cuina fos una peça més de la casa. Coincideixen també en donar tot el protagonisme al *living*; en aquest cas la innovació seria acabar amb la inútil sala d'estar.